

СЛОВО

на Въведение в храма на Пречистата Дева Мария

”Произнесено в руската църква ”Св. Николай”, гр. София

Божията Майка като пример за смирено и безропотно понасяне на скърбите

ПРЕЧИСТАТА Божия Майка е облажавана от земната и небесната Църква като по-славна от серафимите и по-чтима от херувимите. Тя е почитана така, понеже е получила от Бога великата и небивала в сравнение с другите разумни твари благодат да бъде Майка на Самия Бог, на Втората Божествена Ипостас.

Но ето на какво ми се иска сега да обърна вашето внимание, мои възлюбени в Христа чеда. Божието слово и св. отци на Църквата свидетелствуват, че Пречистата Дева Мария е получила тази благодат не даром, а заради Своите големи духовни подвизи. Най-първ от тях е било Нейното въвеждане в храма като тригодишна Отроковица - събитие, което днес светата Църква празнува.

Някога един момък се доближил към Христа и Го попитал: *Какво добро да сторя, за да имам живот вечен?* Исус отговорил: *Ако искаш да влезеш в живот вечен, опази заповедите... Момъкът Му казва: всичко това съм опазил от младини; какво още ми не достига?* Исус му рече: *ако искаш да бъдеш съвършен, иди, продай имота си, раздай на сиромаси... на дойди и върви след Мене. Като чу момъкът тая дума, отиде си натъжен, защото имаше много имот* (Мат. 19:16-17, 20-22). Този път към съвършенство поели учениците на Христа. Заради Него те се отрekli от света и всецяло се предали на Господа, та само на Него Едничкия да принадлежат и само заради Него да живеят на земята. Но те направили това в зряла възраст. А Света Дева Мария се отрeкла от света и всички негови радости на тригодишна възраст. Този Неин подвиг не бил нищо друго, освен монашество, - явление изумително не само за хората, но и за ангелите и което в Стария Завет съвсем не съществувало сред женския пол. Ето защо в отговор на размислите на известния велик руски подвижник от Киево-Печерската Лавра, йеросхимонах Партений, коя е била първата монахиня, му се явила Пречистата Божия Майка и му казала: "Аз бях първата монахиня".

Както свидетелствуват Словото Божие и църковното предание, Пречистата Дева Мария се отличавала и с друг велик подвиг - християнското понасяне на скърбите. Колко много скърби имало в Нейния живот и колко отрано започнали те! Още не се бил родил Господ, а сърцето на Пречистата Дева Мария било наранено от страшна скръб. Когато тя заченала нашия Спасител от Светия Дух, праведният Йосиф Обручник започнал да мисли, че Дева Мария е непразна от съединяването с някой човек и като не желал да И причини никакво зло, искал тайно да Я отпрати от своя дом¹. ¹ Според Мойсеевия закон жена, извършила прелюбодеяние, трябвало да бъде убита са камъни (Лев. 20:10; Втор. 22:22; Йоан 8:5). Йосиф, като добродетелен и кротък човек, не пожелал да изобличи пред всички мнимия грях на Светата Дева и затова намислил тайно да Я отпрати от своя дом (по слав. прев.), та по този начин да Я избави от позора и смъртното наказание.

Трудно било на Пречистата Дева Мария Сама да свидетелствува за Своята невинност и за Своята ангелска, божествена чистота. И несъмнено Тя страдала тежко от това подозрение на Своя обручник. Тогава се наложила особена Божия намеса, за да бъде освободена Пречистата Дева от това твърде тежко и скръбно бреме. Ангел Божий се явил насън на Йосиф и му казал: *Йосифе, сине Давидов, не бой се да приемеш Мария, жена си; защото заченалото се в нея е от Духа Светаго; тя ще роди Син, и ще Му наречеш името Исус; защото Той ще спаси народа Си от греховете му* (Мат. 1:20-21).

Едва се родил Господ, и Пречистата Дева Мария трябвало да понесе нова тежка скръб. Ирод изпратил във Витлеем убийци, за да погубят Родилия се Христос. Дева Мария заедно с Божествения Младенец и праведния Йосиф трябвало да бяга в Египет. Както свидетелствува църковното предание, по време на това бягство светото Семейство било нападнато от разбойници и едва не загинало.

Скръбен бил животът на Пречистата Дева Мария и при отглеждането на Христа, защото Й се налагало Сама да върши всичката домакинска работа и дори да изкарва със Собствените Си ръце насъщния хляб за Себе Си и за Своя Божествен Младенец. Църковното предание разказва, че Тя умеела много изкусно да втъкава златни нишки във вълнена материя и шиела църковни одежди. И по-късно, когато разпънали Христа, воините не пожелали да раздерат Неговата горна дреха - така необикновено изкусно била изтъкана тя от пречистите ръце на Дева Мария.

Но особено тежки скърби започнали за Нея, след като Господ встъпил в подвига на общественото Си служение, когато книжниците и фарисеите неведнъж се опитвали в своята ужасна злоба да Го убият. Тези скърби на Божията Майка стигнали до краен предел на Голгота, в подножието на Господния Кръст, когато с цялата си сила върху Нея се изпълнило пророчеството на праведния Симеон, че меч ще пронизе сърцето И. Но най-удивително е, че дори и след Своята кончина, след като вече е получила блаженство и несравнима слава на небесата, Пречистата Божия Майка продължава да бъде причастна на скърбите: сега Тя скърби за нас, за нашите грехове. Поради това и св. Андрей, юродив заради Христа, Я видял във Влахернския храм в Константинопол да се облива в сълзи, когато осенявала молещите се със Своя омофор.

Но най-голям измежду всички Нейни подвизи, които дали на Пречистата Дева Мария благодатта да стане *Майка на Самия Бог*, бил *подвигът* на Нейното *изумително смирение*. Тя Сама засвидетелствувала това с думите Си при Своята среща с праведната Елисавета: *Задето Той милостно погледна на смирението на рабинята Си; ето, отсега ще ме облажават всички родове* (Лука 1:48 - по слав. прев.). Поради това смирение, както свидетелствува църковното предание, Тя молела апостолите да не Я възхваляват и колкото се може по-малко да разказват за Нея. Затова и в Евангелието се говори така малко за Св. Богородица. В такова дивно смирение Пречистата Божия Майка пребивава и сега, въпреки че Бог Я е издигнал по-високо от всички ангели. В жизнеописанието на св. Григорий Неокесарийски Чудотворец се разказва как Тя се явила заедно със св. Йоан Богослов на този велик Божий угодник. В отговор на усърдната молитва на неокесарийския чудотворец да го научи на истините на православната вяра, Тя по Своето смирение не сторила това Сама, а се обърнала към великия апостол Йоан Богослов - той да научи св. Григорий на тези божествени истини. И св. Йоан Богослов му предал това учение, което след свършване на видението било дословно записано от св. Григорий и сетне станало известно в Църквата под името Григорио-неокесарийски символ. По този символ са изучавали истините на православната вяра светителите Василий Велики, Григорий Богослов и много други свети йерарси на нашата Църква.

Пита се, какъв спасителен извод можем да направим от всичко казано дотук, мои възлюбени в Христа чеда?

Пречистата Дева Мария е била достойна за благодатта да стане Майка на Бога благодарение на Своите велики духовни подвизи. Да подедем и ние в една или друга степен тези подвизи, за да станем достойни за тази възраждаща и спасителна благодат, която ни прави истински Божии синове и наследници на вечното райско блаженство.

Затова, като подражаваме на Пречистата Дева Мария, нека и ние се отречем от света и от всички негови призрачни радости, поне дотолкова, че сърцето ни да се насочва преди всичко към небето, към Небесното царство с неговото нетленно и вечно

блаженство. Нека в нашия живот ръководни да бъдат думите на Христа: *Първом търсете царството на Бога и Неговата правда* (Мат. 6:33), а също и думите на ап. Павел: *Ако сте възкръснали заедно с Христа, търсете това, що е горе, дето Христос седи отдясно на Бога...* (Кол. 3:1); *За небесното мислете, а не за земното* (Кол. 3:2). По думите на великия старец о. Амвросий Оптински ние трябва да живеем така, както се върти колелото. При своето въртене то с всичките си части се стреми нагоре, а само с една своя точка, и то за миг, се докосва до земята.

Подобно на Пречистата Дева Мария нека безропотно, с християнско търпение да носим кръста на своите скърби, като винаги помним думите на Христа: *С търпението си спасявайте душите си* (Лука 21:19). Нека винаги съзнаваме, че скърбите ни се изпращат от Бога не за наша погибел, а за да се очистим от греховете, от всичките си страсти, за благодатното ни и блажено съединяване навеки с Христа. В това именно очистване трябва да се състои цялото дело на нашето спасение.

Накрая, нека подражаваме на Пречистата наша Владичица и в придобиването на християнско смирение. То е най-главното средство, заради което на Пресветата Дева Мария била дарувана благодатта да се въплъти от Нея Бог Слово. То е средството, чрез което Господ е извършил нашето изкупление. Затова и ап. Павел казва: *Иисус Христос... понизи Себе Си, като прие образ на раб... смири Себе Си, бидейки послушен дори до смърт, и то смърт кръстна. Затова и Бог Го високо въздигна... та в името на Иисуса да преклони колене всичко небесно, земно и подземно, и всеки език да изповяда, че Иисус Христос е Господ, за слава на Бога Отца* (Фил. 2:7-11).

Смирението е най-главното средство, с помощта на което и ние можем да извършим делото на нашето спасение. Ето защо в словото Божие е казано: *Бог се противи на горделиви, а на смирени дава благодат* (Иак. 4:6; срв. Притч. 3:34; 1 Петр. 5:5). Колко голямо значение има за нашето спасение смирението, за това свидетелствуват св. отци на Църквата, които казват, че без смирение нито една от добродетелите няма никаква спасителна сила за нас.

Само ако имаме смирение, е възможно и нашето земно благоденствие, нашето земно щастие. "Ако ние, поучава великият отец св. Марк Подвижник, се стараехме да придобием смиреномъдрие, то не би имало нужда да бъдем наказвани, защото всичко лошо и скръбно, което се случва с нас, става заради нашето превъзнасяне"².

Още повече без смирение ние никога няма да достигнем небесното щастие - нашето най-истинско блаженство. Затова и Господ призовава всички нас към смирение, като казва: *Дойдете при Мене всички отрудени и обременени, и аз ще ви успокоя; вземете Моето иго върху си и се поучете от Мене, понеже съм кротък и смирен по сърце, и ще намерите покой за душите си* (Мат. 11:28-29). А какъв е този *покой*, за който говори тук Господ? Това е Христовият мир, който е чужд на всякакви страсти, на всякакви грехове, това е Неговата божествена чистота и святост. Това е този *покой*, който така усърдно измолва светата Църква за всички починали в православната вяра и който не е нищо друго, освен блаженството на Небесното Христово царство.

Да ни помогне Пречистата Дева Мария да станем причастни по най-деен начин на Нейните духовни подвизи чрез изпълняване на всички Божествени заповеди, а най-вече на Нейното смирение, за да бъдем достойни за изпращаната ни от Бога възраждаща и спасяваща благодат и да можем още в земния си живот, макар отчасти, да вкусим блаженството на Небесното Христово царство. По всесилните молитви на Пречистата Дева Мария Господ да сподоби всички нас да достигнем това в пълна мяра след смъртта си, в бъдещия вечен и блажен живот. Амин.